

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

V Slovenskej republike, tak ako v každom štáte, je jedna výchovno-vzdelávacia sústava, ktorej rovnocennou a neoddeliteľnou je výchova a vzdelávanie národnostných menšín v materinskom jazyku a výučbu ich materinského jazyka, vrátane inštitucionálneho zabezpečenia školami a školskými zariadeniami s výchovným a vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

Z uvedeného vyplýva, že ustanovenia v nosných zákonoch¹ v regionálnom školstve sa vzťahujú aj na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám.

Ústava Slovenskej republiky v súčinnosti s medzinárodnými dokumentmi vrátane Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov a Rámcového dohovoru na ochranu práv národnostných menšín občanom tvoriacim v Slovenskej republike národnostné alebo etnické menšiny zaručuje okrem iného právo na osvojenie si štátneho jazyka a právo na vzdelanie v ich jazyku.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

§ 3 Princípy výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie podľa tohto zákona sú založené na princípoch

- a) bezplatnosti vzdelania v materských školách jeden rok pred plnením povinnej školskej dochádzky,
- b) bezplatnosti vzdelania v základných školách a v stredných školách zriadených orgánom miestnej štátnej správy v školstve, ústredným orgánom štátnej správy alebo orgánom územnej samosprávy (ďalej len "štátna škola"),
- c) **rovnoprávnosti prístupu k výchove a vzdelávaniu so zohľadnením výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivca a jeho spoluzodpovednosti za svoje vzdelávanie,**
- d) zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie,
- e) **rovnocennosti a neoddeliteľnosti výchovy a vzdelávania vo výchovno-vzdelávacom procese,**
- f) celoživotného vzdelávania,
- g) výchovného poradenstva podľa § 130,
- h) **slobodnej voľby vzdelávania s prihliadnutím na očakávania a predpoklady detí a žiakov v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy,**
- i) zdokonaľovania procesu výchovy a vzdelávania podľa výsledkov dosiahnutých v oblasti vedy, výskumu a vývoja,
- j) **prípravy na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,**
- k) kontroly a hodnotenia kvality výchovy a vzdelávania a kvality výchovno-vzdelávacej sústavy,
- l) integrácie výchovno-vzdelávacej sústavy Slovenskej republiky do európskeho vzdelávacieho priestoru so zreteľom na vlastné skúsenosti a tradície,
- m) posilnenia výchovnej stránky výchovno-vzdelávacieho procesu prostredníctvom všetkých vyučovacích predmetov, ale aj špecifickými výchovnými zamestnaniami zameranými na rozvoj citov a emócií, motivácie a záujmov, socializácie a komunikácie, na sebakontrolu a sebariadenie, na mravné hodnoty a tvorivosť,

¹ Zákon č. 245/2008 Z. z.; 56/2003 Z. z.; 597/2003 Z. z.; 317/2009 Z. z.; 61/2015 Z. z.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- n) vyváženého rozvoja všetkých stránok osobnosti dieťaťa a žiaka v školskom vzdelávaní,
- o) zákazu poskytovania alebo sprístupňovania informácií alebo zneužívania informačných prostriedkov, ktoré by mohli viesť k narušovaniu mravnosti alebo k podnecovaniu k národnostnej, rasovej a etnickej nenávisti⁴⁾ alebo k ďalším formám intolerancie,
- p) rovnoprávnosti postavenia škôl a školských zariadení bez rozdielu zriaďovateľa,
- q) rovnocennosti vzdelania získaného v štátnych školách, v školách zriadených štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou (ďalej len "cirkevná škola") a v školách zriadených inou fyzickou osobou alebo právnickou osobou (ďalej len "súkromná škola"),
- r) zákazu používania všetkých foriem telesných trestov a sankcií vo výchove a vzdelávaní.

§ 4 Ciele výchovy a vzdelávania

Cieľom výchovy a vzdelávania je umožniť dieťaťu alebo žiakovi

- a) získať vzdelanie podľa tohto zákona,
- b) **získať kompetencie, a to najmä v oblasti komunikačných schopností, ústnych spôsobilostí a písomných spôsobilostí, využívania informačno-komunikačných technológií, komunikácie v štátnom jazyku, materinskom jazyku a cudzom jazyku, matematickej gramotnosti, a kompetencie v oblasti technických prírodných vied a technológií, k celoživotnému učeniu, sociálne kompetencie a občianske kompetencie, podnikateľské schopnosti a kultúrne kompetencie,**
- c) ovládať anglický jazyk a aspoň jeden ďalší cudzí jazyk a vedieť ich používať,
- d) naučiť sa správne identifikovať a analyzovať problémy a navrhovať ich riešenia a vedieť ich riešiť,
- e) rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce,
- f) **posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre,**
- g) **získať a posilňovať úctu k ľudským právam a základným slobodám a zásadám ustanoveným v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj úctu k zákonu a osobitne vzťah k prevencii a zamedzeniu vzniku a šírenia kriminality a inej protispoločenskej činnosti,**
- h) **pripraviť sa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti, v duchu porozumenia a znášanlivosti, rovnosti muža a ženy, priateľstva medzi národmi, národnostnými a etnickými skupinami a náboženskej tolerancie,**
- i) naučiť sa rozvíjať a kultivovať svoju osobnosť a celoživotne sa vzdelávať, pracovať v skupine a preberať na seba zodpovednosť,
- j) naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty,
- k) získať všetky informácie o právach dieťaťa a spôsobilosť na ich uplatňovanie.

Podľa ustanovenia § 12 zákona č. 245/2008 Z. z. sa deťom a žiakom občanov patriacim k národnostným menšinám a etnickým skupinám zabezpečuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka, aj právo na výchovu a vzdelanie v ich jazyku za podmienok ustanovených týmto zákonom. Súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom ako je štátny jazyk, je aj povinný vyučovací **predmet slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie.**

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

§ 12 Výchovno-vzdelávací jazyk

- (1) Výchovno-vzdelávacím jazykom podľa tohto zákona je vyučovací jazyk a výchovný jazyk.
- (2) Vyučovacím jazykom v školách a výchovným jazykom v školských zariadeniach je štátny jazyk, ak tento zákon neustanovuje inak.
- (3) Deťom a žiakom občanov patriacim k národnostným menšinám a etnickým skupinám sa zabezpečuje okrem práva na osvojenie si štátneho jazyka aj právo na výchovu a vzdelanie v ich jazyku za podmienok ustanovených týmto zákonom. Súčasťou výchovy a vzdelávania v základných školách a stredných školách s iným vyučovacím jazykom, ako je štátny jazyk, je aj povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra v rozsahu vyučovania potrebného na jeho osvojenie.
- (4) Nepočujúcim deťom a žiakom sa zaručuje aj právo na výchovu a vzdelávanie v posunkovej reči nepočujúcich.
- (5) Podľa odseku 3 sa pre deti a žiakov občanov patriacim k národnostným menšinám výchova a vzdelávanie zaručuje
 - a) v školách a v triedach, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny,
 - b) v školách a v triedach, v ktorých je jedným z vyučovacích predmetov jazyk národnostnej menšiny a vyučovacím jazykom ostatných vyučovacích predmetov je štátny jazyk; v týchto školách a v triedach sa môžu niektoré predmety vyučovať v jazyku národnostnej menšiny, najmä výtvarná výchova, hudobná výchova, telesná výchova,
 - c) v školských zariadeniach, v ktorých sa výchova uskutočňuje v jazyku národnostnej menšiny.
- (6) Výchova a vzdelávanie sa môže uskutočňovať aj v cudzom jazyku (ďalej len "bilingválne vzdelávanie").
- (7) Cudzím jazykom sa na účely tohto zákona rozumie jazyk iného štátu, s ktorým Slovenská republika uzavrela dohodu, podľa ktorej bola zriadená škola alebo trieda s druhým vyučovacím jazykom tohto štátu, alebo jazyk iného štátu, ktorého jazykom nie je jazyk národnostnej menšiny alebo etnickej skupiny. V škole alebo v triede s bilingválnym vzdelávaním je druhým vyučovacím jazykom cudzí jazyk. Školu alebo triedu s bilingválnym vzdelávaním možno zriadiť aj bez uzavretia dohody s iným štátom, ak sa výchova a vzdelávanie zabezpečuje v cudzom jazyku najmenej v troch povinných vyučovacích predmetoch.
- (8) V školách alebo v triedach s bilingválnym vzdelávaním je súčasťou vzdelávania povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra.
- (9) Vyučovací jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa skúška vykonáva, ak tento zákon neustanovuje inak.

V súlade s princípmi výchovy a vzdelávania a na ciele výchovy a vzdelávania obsahovo nadväzujú štátne vzdelávacie programy, školské vzdelávacie programy a výchovné programy.

Každá zmena obsahu a organizácie výchovy a vzdelávania sa identicky transformuje aj do obsahu výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach s vyučovacím/výchovným jazykom národnostnej menšiny a vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

§ 6 Štátne vzdelávacie programy

- (1) Štátne vzdelávacie programy vymedzujú povinný obsah výchovy a vzdelávania v školách podľa tohto zákona na získanie kompetencií. Štátne vzdelávacie programy vydáva a zverejňuje Ministerstvo školstva Slovenskej republiky
- (4) Štátne vzdelávacie programy obsahujú
 - a) názov vzdelávacieho programu, ktorý je súčasne názvom odboru vzdelávania; v stredných odborných školách aj názvom skupiny odborov vzdelávania,
 - b) konkrétne ciele výchovy a vzdelávania, ktoré sú v súlade s § 4,
 - c) stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
 - d) profil absolventa,
 - e) vzdelávacie oblasti,
 - f) charakteristiku odboru vzdelávania, jeho dĺžku, formu výchovy a vzdelávania a podmienky prijímania uchádzača,
 - g) vzdelávacie štandardy; ak ide o odborné vzdelávanie a prípravu, ktoré sa poskytuje v systéme duálneho vzdelávania podľa osobitného predpisu, aj vzorové učebné osnovy,
 - h) formy praktickej výučby,
 - i) rámcové učebné plány; ak ide o odborné vzdelávanie a prípravu, ktoré sa poskytuje v systéme duálneho vzdelávania aj vzorové učebné plány,
 - j) **vyučovací jazyk podľa § 12,**
 - k) organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie v jednotlivých formách výchovy a vzdelávania podľa § 54,
 - l) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom vzdelaní,
 - m) povinné personálne zabezpečenie,
 - n) povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie,
 - o) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
 - p) osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, najmä materiálne a personálne, vrátane špeciálnej kompenzačnej, rehabilitačnej, didaktickej a audiovizuálnej techniky vyžadovanej vzhľadom na príslušný druh a stupeň zdravotného postihnutia,
 - q) zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.

§ 7 Školský vzdelávací program

- (1) Školský vzdelávací program je základným dokumentom školy, podľa ktorého sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v školách podľa tohto zákona.
- (3) Školský vzdelávací program musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona a s príslušným štátnym vzdelávacím programom.
- (4) Školský vzdelávací program obsahuje
 - a) názov vzdelávacieho programu,
 - b) vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy a vzdelávania,
 - c) stupeň vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti,
 - d) vlastné zameranie školy; v stredných odborných školách aj profil absolventa,
 - e) dĺžku štúdia a formy výchovy a vzdelávania,
 - f) učebné osnovy,
 - g) učebný plán,
 - h) **vyučovací jazyk podľa § 12,**
 - i) spôsob, podmienky ukončovania výchovy a vzdelávania a vydávanie dokladu o získanom

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

vzdelaní,

- j) personálne zabezpečenie,
- k) materiálno-technické a priestorové podmienky,
- l) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní,
- m) vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov,
- n) vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy,
- o) požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov.

§ 8 Výchovný program

- (1) Výchovný program je základným dokumentom školského zariadenia, podľa ktorého sa uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť v školských zariadeniach uvedených v § 113 a 120.
- (2) Výchovný program vydáva a zverejňuje riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia po prerokovaní v pedagogickej rade školy alebo v pedagogickej rade školského zariadenia, rade školského zariadenia. Na vyžiadanie schvaľuje výchovný program zriaďovateľ.
- (3) Výchovný program musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona.
- (4) Výchovný program obsahuje
 - a) názov programu,
 - b) vymedzenie vlastných cieľov a poslania výchovy,
 - c) formy výchovy a vzdelávania,
 - d) tematické oblasti výchovy,
 - e) výchovný plán,
 - f) **výchovný jazyk**,
 - g) personálne zabezpečenie,
 - h) materiálno-technické priestorové podmienky,
 - i) podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove,
 - j) vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov,
 - k) vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školského zariadenia,
 - l) požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov.

§ 9 Vzdelávacie štandardy, učebné plány, učebné osnovy

- (1) Vzdelávacie štandardy obsahujú súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a schopností, ktoré majú deti a žiaci získať, aby mohli pokračovať vo vzdelávaní v nadväzujúcej časti vzdelávacieho programu alebo aby im mohol byť priznaný stupeň vzdelania podľa tohto zákona.
- (2) Vzdelávacie štandardy pre deti a žiakov sa členia na
 - a) výkonové štandardy, ktoré určujú kritériá úrovne zvládnutia vedomostí, zručností a schopností,
 - b) obsahové štandardy, ktoré určujú rozsah požadovaných vedomostí a zručností.
- (3) Rámcové učebné plány sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov, obsahujú vzdelávacie oblasti a zoznam povinných a voliteľných vyučovacích predmetov s vymedzením najmenšieho počtu vyučovacích hodín v rámci celého vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti. Rámcové učebné plány určujú taktiež rozsah najväčšieho týždenného počtu vyučovacích hodín v príslušnom ročníku vzdelávacieho programu a počet hodín, ktoré môže škola použiť na svoje vlastné zameranie v rámci tvorby školského vzdelávacieho programu. Rámcové učebné plány sú záväzné pre vypracovanie učebných plánov príslušných školských vzdelávacích programov.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- (4) Učebné plány sú súčasťou školských vzdelávacích programov a rozpracúvajú rámcové učebné plány štátneho vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov s určením celkového týždenného počtu vyučovacích hodín pre príslušný ročník školského vzdelávacieho programu. Učebným plánom v strednej odbornej škole, v ktorej sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania, je vzorový učebný plán.
- (5) Učebné osnovy sú súčasťou školských vzdelávacích programov. Vymedzujú výchovno-vzdelávacie ciele, obsah a rozsah vyučovania jednotlivých vyučovacích predmetov podľa učebného plánu alebo jednotlivých vzdelávacích oblastí v materskej škole.
- (6) Jednotlivé druhy a typy škôl vypracujú učebné osnovy najmenej v rozsahu ustanovenom vzdelávacím štandardom príslušného štátneho vzdelávacieho programu. Učebnými osnovami materskej školy môžu byť vzdelávacie štandardy jednotlivých vzdelávacích oblastí. Učebnými osnovami povinného vyučovacieho predmetu základnej školy alebo gymnázia, ktorého časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy. Učebnými osnovami povinných vyučovacích predmetov všeobecného vzdelávania strednej odbornej školy, strednej športovej školy, konzervatória alebo kurzov jazykovej školy, ktorých časová dotácia sa v učebnom pláne nezvyšuje alebo sa zvyšuje bez rozšírenia obsahu, môžu byť vzdelávacie štandardy. Učebnými osnovami pre odborné vyučovacie predmety strednej odbornej školy, v ktorej sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania, sú vzorové učebné osnovy.
- (7) Rozsah úprav učebných plánov a vypracovanie učebných osnov musí byť v súlade s príslušným vzdelávacím štandardom.

Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia

Podľa ustanovenia § 11 zákona č. 245/2008 Z. z. v spojení s § 4 ods. 3 zákona č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov sa celá pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia v školách a v školských zariadeniach vedie v štátnom jazyku. V školách a v školských zariadeniach, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku národnostných menšín, sa pedagogická dokumentácia vedie dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

§ 11 Pedagogická dokumentácia a ďalšia dokumentácia

- (1) Pedagogická dokumentácia školy alebo školského zariadenia je súbor písomných dokumentov, ktorými sa riadi proces výchovy a vzdelávania, a súbor písomností, podľa ktorých vydáva škola alebo školské zariadenie verejné listiny a rozhodnutia.
- (2) **Pedagogická dokumentácia sa v školách a v školských zariadeniach vedie v štátnom jazyku. V školách a v školských zariadeniach podľa tohto zákona, v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostných menšín, sa pedagogická dokumentácia školy vedie dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.**
- (3) Pedagogickú dokumentáciu tvoria
- triedna kniha,
 - triedny výkaz,
 - katalógový list žiaka,
 - osobný spis dieťaťa,
 - denník evidencie odborného výcviku,
 - protokol o maturitnej skúške,

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- g) protokol o záverečnej skúške,
 - h) protokol o absolútoriu,
 - i) protokol o komisionálnych skúškach,
 - j) denný záznam školského zariadenia,
 - k) protokol o štátnej jazykovej skúške,
 - l) denník výchovnej skupiny,
 - m) rozvrh hodín,
 - n) školský poriadok.
- (4) Pedagogická dokumentácia školy alebo školského zariadenia uvedená v odseku 3 písm. a) až k) sa vedie na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva. Triedna kniha sa môže viesť aj v elektronickej forme. Triedna kniha vedená v elektronickej forme sa najneskôr na konci príslušného školského roka vytlačí v listinnej podobe, podpíše a opatrí odtlačkom pečiatky školy alebo školského zariadenia.
- (5) Pedagogická dokumentácia školy alebo školského zariadenia je súčasťou registratúry podľa osobitného predpisu.
- (6) Školy alebo školské zariadenia majú právo získavať a spracúvať osobné údaje
- a) o deťoch a žiakoch v rozsahu
 1. meno a priezvisko,
 2. dátum a miesto narodenia,
 3. bydlisko,
 4. rodné číslo,
 5. štátna príslušnosť,
 6. **národnosť**,
 7. fyzického zdravia a duševného zdravia,
 8. mentálnej úrovne vrátane výsledkov pedagogicko-psychologickej a špeciálno-pedagogickej diagnostiky,
 - b) o identifikácii zákonných zástupcov dieťaťa alebo žiaka (meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko, kontakt na účely komunikácie).
- (7) Osoby, ktoré pri plnení svojich pracovných povinností prichádzajú do styku s osobnými údajmi podľa odseku 6, majú povinnosť mlčanlivosti, a to aj po skončení pracovnoprávneho vzťahu. V prípade porušenia povinnosti mlčanlivosti sa postupuje podľa osobitného predpisu.
- (8) Ďalšia dokumentácia školy alebo školského zariadenia je súbor dokumentov, ktorými sa zabezpečuje organizácia a riadenie škôl a školských zariadení.
- (9) Ďalšiu dokumentáciu tvorí najmä
- a) návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole,
 - b) správa z diagnostického vyšetrenia dieťaťa alebo žiaka a písomné vyjadrenie školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie,
 - c) organizačný poriadok.
- (10) Ďalšia dokumentácia podľa odseku 9 písm. a) sa vedie na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva.
- (11) Ďalšia dokumentácia podľa odseku 9 je súčasťou registratúry podľa osobitného predpisu.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

Učebnice

V školách s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny sa používajú spravidla preklady slovenských učebníc a učebnice schválené MŠVVaŠ SR. Pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny sa každoročne schvaľujú najnutnejšie a bezpodmienečne potrebné učebnice, učebné texty a pracovné zošity.

Podľa ustanovenia § 13 zákona č. 245/2008 Z. z. v súlade s právom detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na vzdelanie v ich materinskom jazyku sa v učebniciach, ako aj v učebných textoch a pracovných zošitoch vydávaných v jazyku národnostnej menšiny, sa uvádzajú geografické názvy nasledovným spôsobom:

- a) geografické názvy, ktoré sú vžitá a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, sa uvádzajú dvojjazyčne, a to najprv v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a následne v zátvorke alebo za lomkou v štátnom jazyku, a to spôsobom, ktorý bol používaný v učebniciach schválených v rokoch 2002 až 2006,
- b) kartografické diela sa uvádzajú v štátnom jazyku,
- c) na konci učebnice sa uvedie súhrnný prehľad geografických názvov vo forme slovníka v jazyku národnostnej menšiny a v štátnom jazyku.

§ 13 Učebnice, učebné texty a pracovné zošity

- (1) Na vzdelávanie v školách podľa tohto zákona sa používajú učebnice schválené ministerstvom školstva; používajú sa aj iné učebné texty a pracovné zošity, ktoré sú v súlade s cieľmi a princípmi tohto zákona. Na vyučovanie predmetu náboženstvo alebo náboženská výchova podľa tohto zákona možno používať učebnice, učebné texty a pracovné zošity schválené štátom uznanou cirkvou alebo náboženskou spoločnosťou.
- (2) **V súlade s právom detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám a etnickým skupinám na vzdelanie v ich materinskom jazyku ustanoveným v § 12 ods. 3 sa v učebniciach, ako aj v učebných textoch a pracovných zošitoch vydávaných v jazyku národnostnej menšiny uvádzajú geografické názvy nasledovným spôsobom:**
 - a) **geografické názvy, ktoré sú vžitá a zaužívané v jazyku národnostnej menšiny, sa uvádzajú dvojjazyčne, a to najprv v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a následne v zátvorke alebo za lomkou v štátnom jazyku, a to spôsobom, ktorý bol používaný v učebniciach schválených v rokoch 2002 až 2006,**
 - b) **kartografické diela sa uvádzajú v štátnom jazyku,**
 - c) **na konci učebnice sa uvedie súhrnný prehľad geografických názvov vo forme slovníka v jazyku národnostnej menšiny a v štátnom jazyku.**
- (3) Schválená učebnica, učebný text a pracovný zošit obsahujú schvaľovaciu doložku, ktorú vydáva ministerstvo školstva na základe odborného posúdenia ich súladu s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona so štátnym vzdelávacím programom, pri plnení ktorého sa majú používať. Schvaľovaciu doložku učebniciam, učebným textom a pracovným zošitom pre odborné predmety v zdravotníckych odboroch vzdelávania udeľuje ministerstvo zdravotníctva, ktoré zverejňuje na svojej internetovej stránke. Zoznam učebníc, učebných textov a pracovných zošitov, ktorým bola udelená schvaľovacia doložka, zverejňuje ministerstvo školstva vo svojom publikačnom prostriedku a na internete.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

Doklady o získanom vzdelaní

Podľa ustanovenia § 18 zákona č. 245/2008 Z. z. doklady o získanom vzdelaní sa vedú v štátnom jazyku. V školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v inom vyučovacom jazyku ako slovenskom sa vedú dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny; v školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje na základe bilaterálnych dohôd sa vedú v oboch vyučovacích jazykoch alebo v štátnom jazyku a v cudzom jazyku.

§ 18 Doklady o získanom vzdelaní

- (1) Doklady o získanom vzdelaní podľa tohto zákona môžu vydávať školy, ktoré sú zaradené do siete škôl a školských zariadení podľa osobitného predpisu, a školy podľa § 109 zriadené iným ústredným orgánom štátnej správy.
- (3) **Doklady o získanom vzdelaní sa vedú v štátnom jazyku. V školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa § 12 ods. 3, sa vedú dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny; v školách, v ktorých sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje podľa § 12 ods. 6, sa vedú v oboch vyučovacích jazykoch alebo v štátnom jazyku a v cudzom jazyku.**
- (4) Doklady o získanom vzdelaní sa vydávajú na predpísaných tlačivách schválených ministerstvom školstva; v školách podľa § 109 na tlačivách schválených príslušným ústredným orgánom štátnej správy.
- (10) Doklady o získanom vzdelaní podľa odseku 2 sú verejné listiny.

Plnenie povinnej školskej dochádzky

Vo výchove a vzdelávaní detí patriacich k národnostným menšinám sa v rezorte školstva uplatňuje a dodržiava **demokratické právo rodičov na voľbu vyučovacieho jazyka školy.**

§ 20 Plnenie povinnej školskej dochádzky

- (1) Povinná školská dochádzka sa plní v základných školách, v stredných školách a v školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa tohto zákona, ak tento zákon neustanovuje inak.
- (2) Zákonný zástupca dieťaťa je povinný prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole (ďalej len "zápis"). Zápis sa koná od 1. apríla do 30. apríla, ktorý predchádza začiatku školského roka, v ktorom má dieťa začať plniť povinnú školskú dochádzku.
- (3) Miesto a čas zápisu podľa odseku 2 určí
 - a) obec všeobecne záväzným nariadením,
 - b) orgán miestnej štátnej správy v školstve,
 - c) zriaďovateľ cirkevnej školy,
 - d) zriaďovateľ súkromnej školy.
- (4) **Základná škola pri zápise dieťaťa na plnenie povinnej školskej dochádzky vyžaduje osobné údaje**
 - a) meno a priezvisko, dátum narodenia, rodné číslo, miesto narodenia, národnosť, štátne občianstvo, trvalé bydlisko dieťaťa,
 - b) meno a priezvisko, adresa zamestnávateľa, trvalé bydlisko zákonných zástupcov.
- (5) Žiak plní povinnú školskú dochádzku v základnej škole v školskom obvode, v ktorom má trvalý pobyt (ďalej len "spádová škola"), **ak zákonný zástupca pre svoje dieťa nevyberie inú základnú školu.** Žiak môže plniť povinnú školskú dochádzku v inej ako spádovej škole, ak ho riaditeľ tejto školy prijme na základné vzdelávanie.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

Počty žiakov v základnej škole

Minimálne počty žiakov v triede základnej školy a osobitné prípady, v ktorých zriaďovateľ základnej školy môže určiť nižší počet žiakov v triede, ako je stanovený minimálny počet žiakov v triede, boli určené s prihliadnutím na minimalizáciu vplyvu na obce s nízkym počtom žiakov v základnej škole. Úprava minimálnych počtov žiakov v triede prihliada aj na špecifické podmienky výchovy a vzdelávania národnostných menšín.

- Najnižší počet žiakov v triede základnej školy podľa § 29 ods. 8 školského zákona je
- a) osem žiakov v triede nultého ročníka; šesť žiakov v triede nultého ročníka v neplnoorganizovanej základnej škole,
 - b) 12 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,
 - c) 11 žiakov v triede prvého ročníka,
 - d) 13 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka, *účinnosť v bodoch b) až d) až od budúceho školského roka*
 - e) 15 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.

Ak je na území obce zriadená základná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v štátnom jazyku a súčasne v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, alebo ak je na území obce zriadená základná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v štátnom jazyku a súčasne základná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny s rovnakým zriaďovateľom, počet žiakov v triede takejto školy (škôl) sa môže znížiť o dvoch žiakov (§ 29 ods. 15 školského zákona).

Zriaďovateľ základnej školy môže určiť v osobitných prípadoch (§ 29 ods. 16 školského zákona) aj nižší počet žiakov v triede, ako je počet žiakov uvedený v § 29 ods. 8 a 15 školského zákona. Za osobitný prípad sa považuje

- a) znížená dostupnosť žiakov do školy; za zníženú dostupnosť žiakov do školy sa považuje dĺžka dopravnej cesty vlakom alebo autobusom z miesta trvalého pobytu žiaka dlhšia ako 6 kilometrov,
- b) vzdelávanie žiakov v jazyku národnostnej menšiny, ak v okruhu 6 kilometrov od miesta trvalého pobytu žiaka nie je žiadna iná základná škola s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny,
- c) vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ak je z celkového počtu žiakov školy viac ako 80% žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, alebo
- d) ďalšie prípady hodné osobitného zreteľa.

Minimálne počty žiakov v triedach boli ustanovené aj pred prijatím nového školského zákona. V súčasnosti nastavené minimálne počty žiakov v triedach základnej školy sú ustanovené v školskom zákone na rovnakej úrovni ako pred rokom 2008 alebo sú ešte nižšie.

V školskom zákone sa opätovne ustanovila možnosť vzdelávať žiakov z viacerých (nielen z dvoch) ročníkov prvého stupňa základnej školy v jednej triede, tak ako to platilo do konca roku 2013, čo umožní zachovať malé základné školy s jednou triedou, v ktorej sa budú vzdelávať žiaci viacerých ročníkov.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

§ 29 Základná škola

- (1) Základná škola v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania tohto zákona podporuje rozvoj osobnosti žiaka vychádzajúc zo zásad humanizmu, rovnakého zaobchádzania, tolerancie, demokracie a vlastenectva, a to po stránke rozumovej, mravnej, etickej, estetickej, pracovnej a telesnej. Poskytuje žiakovi základné poznatky, zručnosti a schopnosti v oblasti jazykovej, prírodovednej, spoločenskovednej, umeleckej, športovej, zdravotnej, dopravnej a ďalšie poznatky a zručnosti potrebné na jeho orientáciu v živote a v spoločnosti a na jeho ďalšiu výchovu a vzdelávanie.
- (2) Základná škola zabezpečuje výchovu a vzdelávanie prostredníctvom vzdelávacích programov, ktoré poskytujú základné vzdelanie podľa § 16 ods. 3.
- (3) Základné školy sa členia na tieto typy:
 - a) základnú školu so všetkými ročníkmi (ďalej len "plnoorganizovaná základná škola"),
 - b) základnú školu, ktorá nemá všetky ročníky (ďalej len "neplnoorganizovaná základná škola").
- (4) Základná škola má spravidla deväť ročníkov s možnosťou zriadenia nultého ročníka. Člení sa na prvý a druhý stupeň, v ktorých sa vzdelávanie realizuje samostatnými na seba nadväzujúcimi vzdelávacími programami. Prvý stupeň základnej školy tvorí spravidla prvý až štvrtý ročník. Druhý stupeň základnej školy tvorí piaty až deviaty ročník.
- (5) Najvyšší počet žiakov v triede základnej školy je
 - a) 16 žiakov v triede nultého ročníka,
 - b) 24 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,
 - c) 22 žiakov v triede prvého ročníka,
 - d) 25 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,
 - e) 29 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.
- (6) Triedu podľa charakteru vzdelávacieho programu možno deliť na skupiny.
- (7) Do nultého ročníka môže byť zaradené dieťa len s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa. Takéto dieťa začína plniť povinnú školskú dochádzku v nultom ročníku.
- (8) **Najnižší počet žiakov v triede základnej školy je**
 - a) osem žiakov v triede nultého ročníka; šesť žiakov v triede nultého ročníka v neplnoorganizovanej základnej škole,**
 - b) 12 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy,**
 - c) 11 žiakov v triede prvého ročníka,**
 - d) 13 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka,**
 - e) 15 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.**
- (9) V škole možno po súhlase zriaďovateľa zriadiť triedu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- (10) Do triedy základnej školy možno začleniť žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Ak riaditeľ školy alebo príslušné zariadenie výchovného poradenstva a prevencie zistí, že vzdelávanie nie je na prospech začlenenému žiakovi alebo žiakom, ktorí sú účastníkmi výchovy a vzdelávania, navrhne po písomnom súhlase orgánu miestnej štátnej správy v školstve a príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie zákonnému zástupcovi iný spôsob vzdelávania dieťaťa. Príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve uhradí zo štátneho rozpočtu zákonnému zástupcovi dieťaťa cestovné náklady vo výške ceny hromadnej dopravy na jeho dopravu do a zo školy, do ktorej bol žiak po zmene zaradený. Ak zákonný zástupca nesúhlasí so zmenou spôsobu vzdelávania svojho dieťaťa, o jeho ďalšom vzdelávaní rozhodne súd.
- (11) V základnej škole možno so súhlasom zriaďovateľa zriadiť špecializovanú triedu. V špecializovanej triede sa vzdelávajú žiaci, ktorí nemajú predpoklad úspešne zvládnuť obsah vzdelávania príslušného ročníka, na účely kompenzácie chýbajúceho obsahu vzdelávania.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

Žiaka do špecializovanej triedy zaraďuje riaditeľ školy na návrh triedneho učiteľa po vyjadrení výchovného poradcu a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka na nevyhnutne potrebný čas, najviac na jeden školský rok. Špecializovanú triedu možno zriadiť pre najmenej štyroch žiakov a najviac ôsmich žiakov z jedného ročníka alebo viacerých ročníkov. Ak je počet žiakov v špecializovanej triede nižší ako štyria žiaci, špecializovaná trieda sa zruší.

- (12) V triede základnej školy pre žiakov vzatých do väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody je najviac päť žiakov.
- (13) Ak sú splnené požiadavky podľa osobitného predpisu, najvyšší počet žiakov v triede podľa odseku 5 sa môže zvýšiť o troch žiakov z dôvodu
- zmeny trvalého pobytu žiaka,
 - opakovania ročníka žiakom,
 - prestupu žiaka z inej školy,
 - osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky žiaka podľa § 23 písm. a) až e),
 - preradenia žiaka do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka alebo
 - preradenia žiaka do základnej školy.
- (14) Ak riaditeľ základnej školy povolil plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky, a preto je počet žiakov vzdelávaných v triede nižší ako počet žiakov v triede podľa odseku 5, riaditeľ základnej školy môže navýšiť počet vzdelávaných žiakov v triede o počet žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku mimo územia Slovenskej republiky.
- (15) **Ak je na území obce zriadená základná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v štátnom jazyku a súčasne v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, alebo ak je na území obce zriadená základná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v štátnom jazyku a súčasne základná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v jazyku príslušnej národnostnej menšiny s rovnakým zriaďovateľom, počet žiakov v triede podľa odseku 8 sa môže znížiť o dvoch žiakov.**
- (16) **Zriaďovateľ základnej školy môže určiť v osobitných prípadoch aj nižší počet žiakov v triede, ako je počet žiakov uvedený v odsekoch 8 a 15. Za osobitný prípad sa považuje**
- znížená dostupnosť žiakov do školy; za zníženú dostupnosť žiakov do školy sa považuje dĺžka dopravnej cesty vlakom alebo autobusom z miesta trvalého pobytu žiaka dlhšia ako 6 kilometrov,**
 - vzdelávanie žiakov v jazyku národnostnej menšiny, ak v okruhu 6 kilometrov od miesta trvalého pobytu žiaka nie je žiadna iná základná škola s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny,**
 - vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, ak je z celkového počtu žiakov školy viac ako 80% žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia, alebo
 - d ďalšie prípady hodné osobitného zreteľa.

Počty žiakov v strednej škole

§ 33

- (1) V strednej škole sa zriaďujú triedy denného štúdia s počtom žiakov najviac 31.
- (2) Ak sú splnené požiadavky podľa osobitného predpisu, najvyšší počet žiakov v triede podľa odseku 1 sa môže zvýšiť o troch žiakov z dôvodu
- zmeny trvalého pobytu žiaka,
 - opakovania ročníka žiakom,
 - pokračovania štúdia žiaka po prerušení štúdia,

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- d) prestupu žiaka z inej školy,
 - e) osobitného spôsobu plnenia školskej dochádzky žiaka podľa § 23 písm. a) až e),
 - f) prijatia žiaka do vyššieho ročníka,
 - g) preradenia žiaka do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka alebo
 - h) zmeny študijného odboru alebo učebného odboru žiakom.
- (7) Najnižší počet žiakov v triede strednej školy je
- a) 17 žiakov v triede strednej školy v dennej forme štúdia,
 - b) 8 žiakov v triede strednej školy v externej forme štúdia.
- (8) **Zriadovateľ strednej školy môže určiť v osobitnom prípade aj nižší počet žiakov v triede, ako je počet žiakov uvedený v odseku 7, a to v dennej forme štúdia deväť žiakov a v externej forme štúdia päť žiakov. Za osobitný prípad sa považuje**
- a) zaradenie študijného odboru alebo učebného odboru do zoznamu študijných odborov a učebných odborov s nedostatočným počtom absolventov pre potreby trhu práce, ak nemožno zriadiť triedu podľa odseku 10,
 - b) výchova a vzdelávanie vo vzdelávacom programe nižšieho stredného odborného vzdelávania,
 - c) výchova a vzdelávanie žiakov vo výkone trestu odňatia slobody,
 - d) **stredná škola, v ktorej sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v štátnom jazyku a súčasne v jazyku príslušnej národnostnej menšiny, ak pre výchovu a vzdelávanie v štátnom jazyku alebo v jazyku príslušnej národnostnej menšiny nemožno zriadiť triedu podľa odseku 7 alebo,**
 - e) ďalšie prípady hodné osobitného zreteľa.

Štúdium na strednej škole

K štúdiu na strednej škole je dôležité na prihláške uviesť vyučovací jazyk, pretože to súvisí z prijímacími skúškami z vyučovacích predmetov. Prijímacie skúšky sa konajú zo slovenského jazyka a literatúry v rozsahu učiva určeného štátnym vzdelávacím programom odboru vzdelávania v základnej škole a z ďalšieho predmetu v jazyku, v akom si ho na základnej škole osvojoval, ak zákonný zástupca žiaka túto požiadavku uvedie v prihláške na štúdium na strednej škole.

§ 63 Prihlášky na vzdelávanie

- (1) Uchádzač alebo zákonný zástupca maloletého uchádzača môže podať dve prihlášky na vzdelávanie na tlačive podľa vzoru, ktorý je schválený a zverejnený ministerstvom školstva na dve stredné školy alebo na dva odbory vzdelávania tej istej strednej školy; v odôvodnených prípadoch môže podať ďalšie dve prihlášky na štúdium v odboroch vzdelávania, ktoré vyžadujú overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania a ďalšiu prihlášku podľa § 66 ods. 7.
- (2) Uchádzač alebo zákonný zástupca maloletého uchádzača podáva prihlášku riaditeľovi základnej školy, ktorú žiak navštevuje, do 20. februára na štúdium v odboroch vzdelávania, ktoré vyžadujú overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania; do 10. apríla na ostatné odbory vzdelávania. Na prihláške uvedie termín prijímacej skúšky. Riaditeľ základnej školy odošle prihlášku na strednú školu
 - a) do 28. februára na štúdium v odboroch vzdelávania, ktoré vyžadujú overenie špeciálnych schopností, zručností alebo nadania,
 - b) do 20. apríla na ostatné odbory vzdelávania.
- (3) Uchádzač, ktorý nie je žiakom základnej školy, podáva prihlášku priamo na strednú školu v termíne podľa odseku 2. Jeho prospech uvedený v prihláške potvrdzuje základná škola, ktorú

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

navštevoval. Ak to nie je možné, k prihláške pripojí svoje vysvedčenia zo základnej školy alebo ich úradne osvedčené kópie.

- (4) Termíny podľa odseku 2 sa nevzťahujú na uchádzača, ktorý je mladistvým odsúdeným vo výkone trestu odňatia slobody.
- (5) Uchádzač so zdravotným znevýhodnením pripojí k prihláške vyjadrenie všeobecného lekára o schopnosti študovať zvolený odbor výchovy a vzdelávania.
- (6) Na prihláške na vzdelávanie sa vyžadujú tieto osobné údaje:**
- a) meno a priezvisko, rodné číslo, vyučovací jazyk, štátne občianstvo, potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti žiaka, výchovno-vzdelávacie výsledky žiaka na základnej škole,**
- b) meno a priezvisko, adresa a telefónny kontakt zákonných zástupcov.**
- (7) Uchádzač môže k prihláške pripojiť doklad o úspešnej účasti v predmetovej olympiáde alebo v súťaži, ktorá súvisí s odborom alebo štúdiom, o ktoré sa uchádza.
- (8) Ak uchádzač podáva prihlášku na štúdium v študijnom odbore alebo v učebnom odbore, v ktorom sa odborné vzdelávanie a príprava poskytuje v systéme duálneho vzdelávania, pripojí k prihláške aj potvrdenie o odbornom vzdelávaní a príprave žiaka v systéme duálneho vzdelávania vydané podľa osobitného predpisu.
- (9) Ak uchádzač podáva prihlášku na štúdium v strednej športovej škole, pripojí k prihláške potvrdenie národného športového zväzu, že je uvedený v zozname talentovaných športovcov podľa osobitného predpisu.

§ 66 Prijímacia skúška

- (1) Prijímacia skúška pozostáva z overenia vedomostí z predmetov podľa 64 ods. 1 alebo z overenia špeciálnych schopností, zručností alebo nadania potrebných na zvládnutie príslušného odboru vzdelávania, prípadne z oboch týchto častí.
- (2) V školách s vyučovacím jazykom národnostných menšín sú predmety určené podľa § 64 ods. 1 doplnené o vyučovací jazyk strednej školy.**
- (3) Ak sa žiak základnej školy s vyučovacím jazykom národnostných menšín prihlási na štúdium na strednej škole s vyučovacím jazykom slovenským, prijímacie skúšky z vyučovacích predmetov koná takto:**
- a) zo slovenského jazyka a literatúry v rozsahu učiva určeného štátnym vzdelávacím programom odboru vzdelávania v základnej škole,**
- b) z ďalšieho predmetu v jazyku, v akom si ho na základnej škole osvojoval, ak zákonný zástupca žiaka túto požiadavku uvedie v prihláške na štúdium na strednej škole.**
- (4) Ak sa žiak základnej školy s vyučovacím jazykom slovenským prihlási na strednú školu s vyučovacím jazykom národnostných menšín, koná prijímaciu skúšku podľa odseku 1. Z ďalšieho predmetu koná žiak prijímaciu skúšku v jazyku, v akom si ho na základnej škole osvojoval, ak zákonný zástupca žiaka túto požiadavku uvedie v prihláške na štúdium na strednej škole.**

Ukončenie stredoškolského štúdia maturitnou skúškou

V tejto súvislosti podstatou maturitnej skúšky je to, že žiak ju vykonáva v jazyku, v ktorom sa predmet vyučoval.

§ 76 Externá a interná časť maturitnej skúšky

- (1) Externú časť maturitnej skúšky tvorí písomný test, ktorý zadáva a vyhodnocuje Národný ústav certifikovaných meraní vzdelávania podľa § 154 ods. 5 písm. a). Externá časť

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

maturitnej skúšky sa vykonáva v rovnakom čase na celom území Slovenskej republiky. Dozor pri vykonávaní externej časti maturitnej skúšky a oprave testov vykonáva pedagogický zamestnanec, ktorý nie je zamestnancom školy, na ktorej sa externá časť maturitnej skúšky koná.

- (9) **Žiak vykoná maturitnú skúšku v jazyku, v ktorom sa predmet vyučoval. Ak si žiak bilingválneho vzdelávania zvolí vykonanie externej časti maturitnej skúšky, vykoná ju rovnakým spôsobom a v rovnakom jazyku ako žiak štúdia, ktoré sa uskutočňuje v slovenskom jazyku. Ak sa v bilingválnom vzdelávaní vyučuje predmet súčasne v dvoch vyučovacích jazykoch, žiak vykoná maturitnú skúšku v jazyku v súlade so školským vzdelávacím programom.**

Spoločné ustanovenia

V súlade s medzinárodnými ľudsko-právnymi dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná je zhrnutý záväzok SR zabezpečujúci plnenie práv a povinností dieťaťa a jeho zákonného zástupcu. To znamená na rovnoprávny prístup ku vzdelaniu, vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom školským zákonom, právo vybrať pre svoje dieťa školu alebo školské zariadenie, ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti; právo na slobodnú voľbu školy alebo školského zariadenia možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy.

§ 144 Práva a povinnosti dieťaťa, žiaka a jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia

- (1) Dieťa alebo žiak má právo na
- a) **rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu,**
 - b) bezplatné vzdelanie v základných školách a v stredných školách,
 - c) bezplatné vzdelanie pre päťročné deti pred začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky v materských školách,
 - d) **vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,**
 - e) individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom týmto zákonom,
 - f) bezplatné zapožičiavanie učebníc a učebných textov na povinné vyučovacie predmety,
 - g) **úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,**
 - h) poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
 - i) výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí,
 - j) organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
 - k) úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,
 - l) na slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov v súlade so svojimi možnosťami, záujmami a záľubami v rozsahu ustanovenom vzdelávacím programom,
 - m) na informácie týkajúce sa jeho osoby a jeho výchovno-vzdelávacích výsledkov,
 - n) na individuálne vzdelávanie za podmienok ustanovených týmto zákonom podľa § 24,
 - o) náhradu škody, ktorá mu vznikla pri výchove a vzdelávaní alebo v priamej súvislosti s nimi; toto ustanovenie sa nevzťahuje na škodu podľa osobitného predpisu.
- (5) **Zákonný zástupca má právo vybrať pre svoje dieťa školu alebo školské zariadenie,**

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti; právo na slobodnú voľbu školy alebo školského zariadenia možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy.

Centrálny register

Centrálny register je zoznam osobných údajov o deťoch, žiakoch a poslucháčoch, ktorí sa zúčastňujú na výchovno-vzdelávacom procese v školách, školských zariadeniach a pracoviskách praktického vyučovania, ako aj zoznam osobných údajov o zákonných zástupcoch týchto detí, žiakov a poslucháčov. Centrálny register je neverejný a ministerstvo školstva spracúva a poskytuje osobné údaje z centrálného registra v rozsahu potrebnom na plnenie úloh podľa osobitných predpisov len školám a školským zariadeniam, ktoré sa ich týkajú alebo ktoré sa týkajú žiakov, detí a poslucháčov, ktorým zabezpečujú výchovu a vzdelávanie; zriaďovateľom, ktoré sa týkajú nimi zriadených škôl a školských zariadení; orgánom štátnej správy v školstve v rozsahu ich pôsobnosti podľa osobitných predpisov; iným orgánom štátnej správy, orgánom územnej samosprávy, Štatistickému úradu Slovenskej republiky, Sociálnej poisťovni, zdravotným poisťovniam a vysokým školám na účely plnenia ich úloh, a to na základe písomnej dohody medzi ministerstvom školstva a týmto subjektom a to na účely:

- a) zabezpečovania a kontroly financovania výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach,
- b) overovania dokladov o vzdelaní a dosiahnutom stupni vzdelania podľa osobitného predpisu,
- c) overovania dokladov o vzdelaní a o získanom stupni vzdelania alebo kvalifikácii na účel poskytovania štipendií podľa tohto zákona,
- d) štatistických spracovaní údajov vrátane medzinárodných porovnaní a na rozpočtové účely,
- e) zabezpečovania výkonu zdravotného poistenia, sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia alebo
- f) plánovania a zabezpečovania úloh na úseku verejnej dopravy.

§ 157 Centrálny register

- (1) Centrálny register je zoznam osobných údajov o deťoch, žiakoch a poslucháčoch, ktorí sa zúčastňujú na výchovno-vzdelávacom procese v školách, školských zariadeniach a pracoviskách praktického vyučovania, ako aj zoznam osobných údajov o zákonných zástupcoch týchto detí, žiakov a poslucháčov.
- (2) Centrálny register je informačným systémom verejnej správy, ktorého správcom a prevádzkovateľom je ministerstvo školstva.
- (3) V centrálnom registri sa vedú tieto osobné údaje:
 - a) ak ide o dieťa, žiaka alebo poslucháča,
 1. titul, meno a priezvisko, rodné priezvisko,
 2. dátum, miesto, okres a štát narodenia,
 3. dátum a miesto úmrtia alebo údaj o vyhlásení za mŕtveho alebo zrušení vyhlásenia za mŕtveho,
 4. rodné číslo,
 5. pohlavie,
 6. **národnosť**,

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

7. štátne občianstvo,
 8. spôsobilosť na právne úkony,
 9. rodinný stav,
 10. adresa bydliska a druh pobytu,
 11. zákaz pobytu,
 12. kontakt na účely komunikácie,
 13. adresa bydliska, z ktorého dochádza do školy,
 14. skutočnosti podľa § 144 ods. 7 písm. d),
 15. dátum prijatia, študijný odbor, zameranie študijného odboru, učebný odbor alebo zameranie učebného odboru, výchovno-vzdelávací program a forma organizácie výchovy a vzdelávania v škole, školskom zariadení alebo pracovisku praktického vyučovania a údaje o účasti na aktivitách v nich,
 16. učebná zmluva podľa osobitného predpisu,
 17. zmluva o budúcej pracovnej zmluve podľa osobitného predpisu,
 18. dosiahnutý stupeň vzdelania a dosiahnuté výsledky vzdelávania,
 19. počet vyučovacích hodín, ktoré neabsolvoval bez ospravedlnenia, a to za každý kalendárny mesiac školského roka,
 20. rozhodnutia týkajúce sa výchovy a starostlivosti,
 21. porušenie práv podľa § 144 ods. 1 písm. k),
 22. rozhodnutia týkajúce sa ohrozenia výchovy a vzdelávania alebo zanedbávania starostlivosti o povinnú školskú dochádzku,
- b) ak ide o zákonného zástupcu dieťaťa, žiaka alebo poslucháča,
1. osobné údaje v rozsahu podľa písmena a) prvého až dvanásteho bodu,
 2. dosiahnuté vzdelanie,
 3. adresa sídla alebo miesta podnikania zákonného zástupcu alebo jeho zamestnávateľa.
- (5) Ministerstvo školstva zabezpečí všetky technické rozhrania v rozsahu potrebnom na plnenie povinností škôl a školských zariadení podľa § 158 ods. 1.
- (6) Osobné údaje spracúvané v centrálnom registri sú rozhodujúce pre potreby škôl, školských zariadení, zriaďovateľov škôl, zriaďovateľov školských zariadení, štátnych orgánov, orgánov územnej samosprávy a iných orgánov verejnej správy.
- a) zabezpečovania a kontroly financovania výchovy a vzdelávania v školách a školských zariadeniach,
 - b) overovania dokladov o vzdelaní a dosiahnutom stupni vzdelania podľa osobitného predpisu,
 - c) overovania dokladov o vzdelaní a o získanom stupni vzdelania alebo kvalifikácii na účel poskytovania štipendií podľa tohto zákona,
 - d) štatistických spracovaní údajov vrátane medzinárodných porovnaní a na rozpočtové účely,
 - e) zabezpečovania výkonu zdravotného poistenia, sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia alebo
 - f) plánovania a zabezpečovania úloh na úseku verejnej dopravy.

Zákon č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Zákon č. 596/2003 Z. z. umožňuje radám, obecným školským radám a územným školským radám presadzovať záujmy miestnej a regionálnej samosprávy, rodičov a pedagógov v oblasti výchovy a vzdelávania, teda aj **vyučovanie v materinskom jazyku**.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

§ 2 Výkon štátnej správy v školstve a školskej samosprávy

- (1) Štátnu správu v školstve na úseku škôl a školských zariadení podľa tohto zákona vykonávajú:
 - a) riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia (ďalej len "riaditeľ"),
 - b) obec,
 - c) samosprávny kraj,
 - d) okresný úrad v sídle kraja,
 - e) Štátna školská inšpekcia,
 - f) Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo"),
 - g) iné ústredné orgány štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný predpis. 3)
- (2) Školskú samosprávu podľa tohto zákona vykonávajú:
 - a) rada školy alebo rada školského zariadenia (ďalej len "rada školy"),
 - b) obecná školská rada,
 - c) územná školská rada,
 - d) žiacka školská rada (§ 26).

§ 24 PÔSOBNOSŤ ORGÁNOV ŠKOLSKEJ SAMOSPRÁVY

- (1) Rada školy, obecná školská rada a územná školská rada sú iniciatívne a poradné samosprávne orgány, ktoré vyjadrujú a presadzujú verejné záujmy a záujmy žiakov, rodičov, pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov v oblasti výchovy a vzdelávania. Plnia funkciu verejnej kontroly, posudzujú a vyjadrujú sa k činnosti škôl, školských zariadení, orgánov miestnej štátnej správy, orgánov obcí a samosprávnych krajov z pohľadu školskej problematiky.

§ 26 Žiacka školská rada

- (1) Žiacka školská rada (ďalej len "žiacka rada"), ak je ustanovená, reprezentuje žiakov strednej školy a zastupuje ich záujmy vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy.
- (2) Žiacka rada je ustanovená vtedy, ak počet jej členov určený v odseku 3 zvolí v tajnom hlasovaní nadpolovičná väčšina žiakov strednej školy. O voľbách vyhotovia žiaci zápisnicu, ktorú predložia riaditeľovi školy.
- (3) Žiacka rada má 5 až 11 členov a tvoria ju tí žiaci, ktorí vo voľbách získali najvyšší počet hlasov žiakov zúčastnených na voľbách.
- (4) Žiacka rada
 - a) sa vyjadruje k podstatným otázkam, návrhom a opatreniam školy v oblasti výchovy a vzdelávania,
 - b) sa podieľa na tvorbe a dodržiavaní školského poriadku,
 - c) zastupuje žiakov vo vzťahu k riaditeľovi a vedeniu školy, predkladá im svoje stanoviská a návrhy, zastupuje žiakov aj navonok,
 - d) volí a odvoláva zástupcu žiakov do rady školy.
- (5) Žiacka rada je schopná sa uznášať, ak je na jej zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie žiackej rady je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny prítomných členov žiackej rady. Na platné uznesenie žiackej rady vo veci voľby a odvolania zástupcu žiakov do rady školy je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny všetkých členov žiackej rady.
- (6) Náklady na činnosť žiackej rady sa po dohode s riaditeľom školy uhrádzajú z rozpočtu školy.
- (7) Podrobnosti o zložení žiackej rady, o spôsobe jej ustanovenia vrátane výmeny jej členov, o voľbe člena rady školy a o spôsobe rokovania určí štatút žiackej školskej rady.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

Úlohy štátnej školskej inšpekcie

Štátna školská inšpekcia plní funkciu kontroly štátu nad úrovňou pedagogického riadenia, nad úrovňou výchovy a vzdelávania a materiálno-technických podmienok vrátane praktického vyučovania v školách a školských zariadeniach, na pracoviskách praktického vyučovania a nad úrovňou činností v špeciálnych výchovných zariadeniach a školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie. V tejto oblasti vybavuje sťažnosti a petície. Pri výkone svojej kontrolnej činnosti, t. j. v súlade s náplňou pracovnej činnosti podľa § 13a ods. 3 zákona č. 596/2003 Z. z. musí školský inšpektor ovládať jazyk príslušnej národnostnej menšiny.

§ 13 Úlohy štátnej školskej inšpekcie

(1) Štátna školská inšpekcia plní funkciu kontroly štátu nad úrovňou pedagogického riadenia, nad úrovňou výchovy a vzdelávania a materiálno-technických podmienok vrátane praktického vyučovania v školách a školských zariadeniach, na pracoviskách praktického vyučovania a nad úrovňou činností v špeciálnych výchovných zariadeniach a školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie (ďalej len "kontrolovaný subjekt"). V tejto oblasti vybavuje sťažnosti a petície.

§13a

(3) **Školský inšpektor musí byť spôsobilý používať slovenský jazyk v úradnom styku, ovládať jazyk príslušnej národnostnej menšiny v súvislosti s náplňou pracovnej činnosti, mať osobnostné predpoklady a morálne predpoklady a predpoklady odbornej inšpekčnej práce.**

Zaradovanie škôl a školských zariadení do siete škôl v SR

Žiadosť o zaradenie školy alebo školského zariadenia do siete predkladá zriaďovateľ ministerstvu do 31. marca kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom má byť škola alebo školské zariadenie zriadené. Súčasťou žiadosti je uvedenie vyučovacieho alebo výchovného jazyka. Ministerstvo pri rozhodovaní o zaradení do siete zohľadňuje miestne a regionálne požiadavky, a to najmä účelné a komplexné rozmiestnenie škôl a školských zariadení, formy organizácie výchovy a vzdelávania škôl a školských zariadení ako aj vyučovací jazyk alebo výchovný jazyk.

§ 16 Zaradovanie škôl a školských zariadení do siete

(1) Žiadosť o zaradenie školy alebo školského zariadenia do siete predkladá zriaďovateľ ministerstvu do 31. marca kalendárneho roka, ktorý predchádza roku, v ktorom má byť škola alebo školské zariadenie zriadené. Žiadosť obsahuje

- a) názov, adresu a identifikačné číslo zriaďovateľa, štatutárny orgán a právnu formu, ak je zriaďovateľ právnická osoba; meno a priezvisko, štátnu príslušnosť, miesto trvalého pobytu a rodné číslo zriaďovateľa, ak je zriaďovateľ fyzická osoba,
- b) názov a adresu školy alebo školského zariadenia vrátane jeho súčastí,
- c) predpokladaný počet všetkých detí alebo žiakov,
- d) predpokladaný počet všetkých tried,
- e) **vyučovací jazyk alebo výchovný jazyk,**
- f) školský vzdelávací program alebo výchovný program, podľa ktorého sa bude v škole alebo školskom zariadení uskutočňovať výchova a vzdelávanie,
- g) predpokladaný dátum, v ktorom sa má škola alebo školské zariadenie vrátane jeho súčastí

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- zriadiť,
- h) doklad o zabezpečení priestorov,
 - i) doklad príslušných orgánov štátnej správy, že priestory školy alebo školského zariadenia sú v súlade s hygienickými požiadavkami a predpismi o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a predpismi o ochrane pred požiarmi,
 - j) predpokladaný rozpočet školy alebo školského zariadenia,
 - k) vyjadrenie obce, ak ide o materské školy, základné školy alebo školské zariadenia, ktorých zriaďovateľom je okresný úrad v sídle kraja, alebo vyjadrenie samosprávneho kraja, ak ide o stredné školy, ktorých zriaďovateľom je okresný úrad v sídle kraja,
 - l) súhlas obce pre zriaďovateľov podľa § 19 ods. 2 písm. d) a e), ak ide o materské školy, ^{30b)} jazykové školy, základné umelecké školy a školské zariadenia pre deti, žiakov a poslucháčov do 15 rokov veku a základné školy, základné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na území obce,
 - m) súhlas samosprávneho kraja pre zriaďovateľov podľa § 19 ods. 2 písm. d) a e), ak ide o jazykové školy, základné umelecké školy a školské zariadenia okrem škôl v prírode pre deti, žiakov a poslucháčov nad 15 rokov veku a stredné školy, školy v prírode, stredné školy pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, odborné učilištia a praktické školy na území samosprávneho kraja,
 - n) vyjadrenie príslušného orgánu školskej samosprávy,
 - o) vyjadrenie príslušného ústredného orgánu štátnej správy a inštitúcie podieľajúcej sa na koordinácii odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce,³⁸⁾ ak ide o strednú odbornú školu,
 - p) vyjadrenie príslušného okresného úradu v sídle kraja k požiadavkám podľa odseku 7, ak ide o školy, v ktorých vzdelávanie sa považuje za sústavnú prípravu na povolanie, ak nie je zriaďovateľom.
- (5) Účastníkom konania vo veci zaradenia do siete je zriaďovateľ. Ministerstvo o zaradení do siete rozhodne do 60 dní od doručenia žiadosti o zaradenie. V rozhodnutí ministerstvo vyznačí termín začatia činnosti. Termín začatia činnosti školy alebo školského zariadenia je 1. september kalendárneho roka, ktorý nasleduje po kalendárnom roku, v ktorom bola žiadosť doručená, okrem prípadov, v ktorých minister povolil iný termín pri zaradení do siete podľa odseku 8, ktorých termín začatia činnosti určí ministerstvo.
- (6) Po zaradení školy alebo školského zariadenia do siete vydá zriaďovateľ zriaďovaciu listinu školy alebo školského zariadenia.
- (7) Ministerstvo pri rozhodovaní o zaradení do siete zohľadňuje miestne a regionálne požiadavky, a to najmä
- a) účelné a komplexné rozmiestnenie škôl a školských zariadení,
 - b) formy organizácie výchovy a vzdelávania škôl a školských zariadení,
 - c) **vyučovací jazyk alebo výchovný jazyk,**
 - d) počet detí, žiakov alebo poslucháčov zriadených škôl a školských zariadení a
 - e) priestorové a materiálno-technické zabezpečenie škôl a školských zariadení.
- (8) Minister môže, najmä ak zriadenie školy alebo školského zariadenia nezakladá zvýšené nároky na štátny rozpočet, povoliť iný termín podania žiadosti podľa odseku 1.

Označovanie škôl alebo školských zariadení

So zaradením škôl alebo školských zariadení do siete v SR úzko súvisí označovanie škôl alebo školských zariadení. Škola, kde sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje v triedach v slovenskom jazyku a súčasne v jazyku národnostnej menšiny, má vo svojom názve druh a typ školy uvedený v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

Škola, kde sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje iba v jazyku národnostných menšín, má v názve uvedený aj vyučovací jazyk školy a druh a typ školy sa uvádza v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Sídlo školy sa uvádza v slovenskom jazyku; ak je sídlom školy obec, v ktorej príslušníci národnostnej menšiny tvoria najmenej 20% obyvateľstva, uvedie sa sídlo aj v jazyku národnostnej menšiny.

§ 21 Označovanie škôl alebo školských zariadení

- (1) Názov školy sa skladá z označenia druhu alebo typu školy a názvu ulice, popisného čísla hlavnej budovy a úradného názvu sídla školy. V názve typu strednej odbornej školy, ktorým je stredná odborná škola s prívlastkom, stredná priemyselná škola s prívlastkom a stredná umelecká škola s prívlastkom sa nemusí uviesť prívlastok. Názov školy sa uvádza v prvom páde. So súhlasom ministerstva môže škola na základe žiadosti používať jej historický názov. Ak bol škole udelený čestný názov, je súčasťou názvu školy a uvedie sa za druhom alebo typom školy. Názov školy musí byť zhodný s názvom školy uvedeným v sieti.
- (2) **Škola, kde sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje v triedach v slovenskom jazyku a súčasne v jazyku národnostných menšín, má vo svojom názve druh a typ školy uvedený v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.**
- (3) **Škola, kde sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje iba v jazyku národnostných menšín, má v názve uvedený aj vyučovací jazyk školy a druh a typ školy sa uvádza v slovenskom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Sídlo školy sa uvádza v slovenskom jazyku; ak je sídlom školy obec, v ktorej príslušníci národnostnej menšiny tvoria najmenej 20% obyvateľstva, uvedie sa sídlo aj v jazyku národnostnej menšiny.**
- (10) Názov školy sa používa na úradných pečiatkach a listinách vydaných touto školou, ak osobitný predpis neustanovuje inak.
- (11) Na vonkajšom označení budovy školy sa uvádza názov školy bez uvedenia názvu ulice, popisného čísla hlavnej budovy a úradného názvu sídla školy.
- (12) Ustanovenia odsekov 1 až 11 sa primerane vzťahujú aj na školské zariadenia.

Zriaďovacia listina školy a školského zariadenia

Zriaďovaciu listinu školy alebo školského zariadenia vydáva zriaďovateľ po zaradení školy alebo školského zariadenia do siete. Súčasťou zriaďovacej listiny je aj uvedenie výchovného alebo vyučovacieho jazyka.

§ 22 Zriaďovacia listina školy a školského zariadenia

- (1) Zriaďovaciu listinu školy alebo školského zariadenia vydáva zriaďovateľ po zaradení školy alebo školského zariadenia do siete.
- (2) Zriaďovacia listina školy alebo školského zariadenia obsahuje
 - a) označenie zriaďovateľa,
 - b) názov školy alebo školského zariadenia vylučujúci možnosť zámery s názvom iných právnických osôb, druh a typ, jej sídlo (adresa) a identifikačné číslo,
 - c) názov a adresu subjektu, ktorý je súčasťou školy alebo školského zariadenia,
 - d) **výchovný jazyk alebo vyučovací jazyk,**
 - e) formu hospodárenia,
 - f) dátum zriadenia školy alebo školského zariadenia,
 - g) vymedzenie základných verejnoprospešných činností alebo verejných funkcií, pre ktoré sa škola alebo školské zariadenie zriaďuje, a tomu zodpovedajúci predmet činnosti,
 - h) označenie štatutárneho orgánu,

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- i) vecné a finančné vymedzenie majetku, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje,
- j) určenie času, na ktorý sa škola alebo školské zariadenie zriaďuje,
- k) dátum a číslo rozhodnutia ministerstva o zaradení do siete.

(3) Zmeny údajov v zriaďovacej listine sa vykonávajú dodatkom k zriaďovacej listine.

Centrálny register škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov

Centrálny register škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov je informačným systémom verejnej správy, ktorého správcom a prevádzkovateľom je ministerstvo. Centrálny register je verejný.

§ 23a Centrálny register škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov

- (1) Centrálny register škôl, školských zariadení, elokovaných pracovísk a zriaďovateľov (ďalej len "centrálny register") je informačným systémom verejnej správy, ktorého správcom a prevádzkovateľom je ministerstvo. Centrálny register je verejný.
- (2) Centrálny register tvorí
 - a) podregister škôl, školských zariadení a elokovaných pracovísk,
 - b) podregister zriaďovateľov.
- (3) V podregistri škôl, školských zariadení a elokovaných pracovísk sa vedú tieto údaje:
 - a) názov a adresa školy, školského zariadenia alebo elokovaného pracoviska a identifikačné číslo organizácie, ak ho má pridelené,
 - b) identifikátor školy, školského zariadenia alebo elokovaného pracoviska pridelený správcom centrálného registra,
 - c) **výchovný jazyk alebo vyučovací jazyk,**
 - d) dátum zriadenia školy, školského zariadenia alebo elokovaného pracoviska,
 - e) dátum začatia činnosti školy, školského zariadenia alebo elokovaného pracoviska,
 - f) dátum vyradenia školy, školského zariadenia alebo elokovaného pracoviska,
 - g) školský obvod základnej školy alebo spoločný školský obvod základnej školy,
 - h) titul, meno, priezvisko a kontakt na účely komunikácie riaditeľa školy alebo školského zariadenia,
 - i) webové sídlo školy, školského zariadenia alebo elokovaného pracoviska, ak ho má zriadené,
 - j) údaj o škole alebo školskom zariadení, či je alebo nie je právnickou osobou a kontakt školy alebo školského zariadenia na účely komunikácie.

Povinnosť škôl poskytovať ministerstvu školstva štatistické údaje

Školy a školské zariadenia, ktoré sú zaradené do siete, majú povinnosť pri ročných zisťovaniach poskytnúť ministerstvu štatistické údaje vrátane o počtoch detí, žiakov a poslucháčov a ich vekovej štruktúre v členení podľa výchovno-vzdelávacieho jazyka, národnosti, študijného odboru alebo učebného odboru.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

§ 35a

- (1) Školy a školské zariadenia, ktoré sú zaradené do siete, majú povinnosť pri ročných zisťovaniach poskytnúť ministerstvu štatistické údaje o
- a) počtoch tried, učiteľov a zamestnancov, ich najvyššom dosiahnutom vzdelaní a kvalifikácii podľa stavu k 15. septembru školského roka,
 - b) **počtoch detí, žiakov a poslucháčov a ich vekovej štruktúre v členení podľa výchovno-vzdelávacieho jazyka, národnosti, študijného odboru alebo učebného odboru,** špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb podľa stavu k 15. septembru školského roka,
 - c) počtoch stravníkov v zariadeniach školského stravovania, počtoch ubytovaných detí a žiakov školských internátov, kapacitách a príjmoch zariadení školského stravovania a školských internátov podľa stavu k 15. septembru školského roka,
 - d) úrazovosti detí a žiakov podľa stavu za predchádzajúci školský rok,
 - e) školských knižniciach podľa stavu k 31. decembru kalendárneho roka,
 - f) vybavení škôl a školských zariadení digitálnymi technológiami podľa stavu k 31. decembru kalendárneho roka.
- (2) Školské zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, ktoré sú zaradené do siete, majú povinnosť pri ročných zisťovaniach poskytnúť ministerstvu štatistické údaje o počtoch
- a) zamestnancov, ich najvyššom dosiahnutom vzdelaní a kvalifikácii, podľa stavu za predchádzajúci školský rok,
 - b) detí a ich vekovej štruktúre v členení podľa zdravotného znevýhodnenia podľa stavu za predchádzajúci školský rok,
 - c) vykonaných odborných činností, podľa stavu za predchádzajúci školský rok.
- (4) Zriaďovatelia škôl a školských zariadení, ktoré sú zaradené do siete, majú povinnosť pri štvrtročných zisťovaniach poskytnúť ministerstvu prostredníctvom okresných úradov v sídle kraja do 15. dňa nasledujúceho kalendárneho štvrtroka údaje za kalendárny štvrtrok týkajúce sa najmä počtu zamestnancov, vyplatených mzdových prostriedkov, čerpaní prostriedkov zo štátneho rozpočtu a z mimorozpočtových zdrojov. Podrobnosti o požadovaných údajoch a forme ich poskytnutia oznámi ministerstvo na svojom webovom sídle každoročne do 31. januára.

Zákon č. 597/2003 Z. z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v znení neskorších predpisov

Financovanie škôl s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a s vyučovaním jazyka národnostných menšín podľa zákona č. 597/2003 Z. z. vychádza z normatívne určených objemov finančných prostriedkov pre jednotlivé školy v pôsobnosti zriaďovateľa. Normatívny príspevok pre školu na kalendárny rok je určený počtom jej žiakov a normatívnym objemom finančných prostriedkov prislúchajúcich na jedného žiaka školy pre bežný kalendárny rok.

§ 4 Financovanie verejných škôl

- (5) Mzdový normatív vyjadruje normované ročné náklady na mzdy a platy vrátane poisťného a príspevku zamestnávateľa do poisťovni (ďalej len "osobné náklady") zamestnancov, ktorí zabezpečujú výchovno-vzdelávací proces, a zamestnancov, ktorí zabezpečujú prevádzku školy, pripadajúce na jedného žiaka. Mzdový normatív sa určuje v závislosti od druhu školy, typu školy, zaradenia pedagogických zamestnancov do platových tried, personálnej náročnosti študijného odboru alebo učebného odboru, formy štúdia a **vyučovacieho jazyka**. Pri určovaní normatívu pre základné školy možno zohľadniť aj veľkosť školy. Z dôvodu veľkosti možno normatív zvýšiť najviac na dvojnásobok.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

(6) Prevádzkový normatív vyjadruje normované ročné náklady na výchovno-vzdelávací proces a prevádzku školy bez osobných nákladov (ďalej len "prevádzkové náklady") pripadajúce na jedného žiaka. Prevádzkový normatív sa určuje v závislosti od druhu školy, typu školy, ekonomickej náročnosti študijného odboru alebo učebného odboru, formy štúdia, **vyučovacieho jazyka** a teplotných podmienok v mieste školy. Pri určovaní normatívu pre základné školy možno zohľadniť aj veľkosť školy. Z dôvodu veľkosti možno normatív zvýšiť najviac na dvojnásobok.

Podľa Nariadenia vlády SR č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov podľa § 4 ods. 2 **Mzdový normatív a normatív na výchovno-vzdelávací proces na žiaka školy s iným vyučovacím jazykom ako slovenským je 108% zodpovedajúceho normatívu a pri bilingválnom štúdiu 125% zodpovedajúceho normatívu. Mzdový normatív na žiaka nultého ročníka základnej školy je 200% normatívu na žiaka príslušnej základnej školy.** Normatív zohľadňuje personálnu a ekonomickú náročnosť výchovno-vzdelávacieho procesu vyplývajúcu z príslušných štátnych vzdelávacích programov, rámcových učebných plánov.

Maďarská, rusínska, ukrajinská, nemecká a rómska národnostná menšina si v SR uplatnila právo na vzdelávanie v materinskom jazyku alebo materinského jazyka a literatúry národnostnej menšiny.

S účinnosťou od 1.9.2015 sú v platnosti inovované štátne vzdelávacie programy pre základné školy, ktorých súčasťou sú upravené rámcové učebné plány pre školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a nové rámcové učebné plány pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny. **K rámcovým učebným plánom pre školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny nebol nastavený normatív vzhľadom na nízky počet škôl, ktorý sa ale bude riešiť formou dohodovacieho konania.**

Pri financovaní nákladov na žiaka základnej školy sa okrem iného zohľadňuje aj veľkosť školy prostredníctvom kompenzačného príspevku. Normatív na žiaka základnej školy sa zvyšuje o kompenzačný príspevok, ak súčet počtu žiakov s daným vyučovacím jazykom v dennej forme štúdia v základných školách v pôsobnosti zriaďovateľa na území obce je menší ako 250. Pri financovaní základných škôl s počtom žiakov 1 až 250 sa zohľadňuje koeficient 1,495, hodnota tohto koeficientu s narastajúcim počtom žiakov školy klesá až na hodnotu 1,000 (pri počte 250 žiakov). Pri financovaní stredných škôl a špeciálnych škôl sa veľkosť školy nezohľadňuje.

Podľa stavu v čase spracovania Správy o stave školstva na Slovensku a o systémových krokoch na podporu jeho ďalšieho rozvoja až 80,7 % zriaďovateľov základných škôl dostávalo normatívne finančné prostriedky aj s kompenzačným príspevkom.

Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 630/2008 Z. z., ktorým sa ustanovujú podrobnosti rozpisu finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu pre školy a školské zariadenia v znení neskorších predpisov

§ 4 Osobitné ustanovenia na určovanie normatífov

(1) Normatív na žiaka základnej školy sa zvyšuje o kompenzačný príspevok, ak súčet počtu žiakov s daným **vyučovacím jazykom** v dennej forme štúdia v základných školách v pôsobnosti zriaďovateľa na území obce je menší ako 250.

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

(2) Mzdový normatív a normatív na výchovno-vzdelávací proces na žiaka školy s iným vyučovacím jazykom ako slovenským je 108% zodpovedajúceho normatívu a pri bilingválnom štúdiu 125% zodpovedajúceho normatívu. Mzdový normatív na žiaka nultého ročníka základnej školy je 200% normatívu na žiaka príslušnej základnej školy.

Zákon č. 317/2009 Z. z. pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Tento zákon sa vzťahuje na všetkých pedagogických a odborných zamestnancov v rezorte školstva bez ohľadu na vyučovací jazyk školy alebo školského zariadenia. Podľa § 11 v prípade, ak pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec získal vzdelanie v inom jazyku ako v štátnom jazyku, musí preukázať ovládanie štátneho jazyka dokladom o vykonaní skúšky zo štátneho jazyka, ktorú predloží zamestnávateľovi najneskôr do jedného roka od nástupu do zamestnania. Vykonanie jazykovej skúšky sa nepovažuje za splnenie kvalifikačných predpokladov na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra.

Ovládanie štátneho jazyka sa nevyžaduje od učiteľa cudzieho jazyka v jazykových školách, učiteľa vyučovacieho predmetu, ktorý sa vyučuje v cudzom jazyku v bilingválnom vzdelávaní a zahraničného lektora, ktorý pôsobí v základnej škole, strednej škole alebo v jazykovej škole.

§ 11 Ovládanie štátneho jazyka

(1) Ak vzdelanie požadované týmto zákonom bolo získané v inom jazyku ako v štátnom jazyku, preukazuje sa ovládanie štátneho jazyka dokladom o vykonaní skúšky zo štátneho jazyka (ďalej len "jazyková skúška"), ktorú pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec predloží zamestnávateľovi najneskôr do jedného roka od nástupu do zamestnania.

(2) Pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec podľa odseku 1 nemusí preukazovať ovládanie štátneho jazyka, ak úspešne vykonal maturitnú skúšku zo štátneho jazyka alebo štátnu jazykovú skúšku zo štátneho jazyka.

(10) Vykonanie jazykovej skúšky sa nepovažuje za splnenie kvalifikačných predpokladov na vyučovanie predmetu slovenský jazyk a literatúra.

(11) Ovládanie štátneho jazyka sa nevyžaduje od

- a) učiteľa cudzieho jazyka v jazykových školách,
- b) učiteľa vyučovacieho predmetu, ktorý sa vyučuje v cudzom jazyku v bilingválnom vzdelávaní,
- c) zahraničného lektora, ktorý pôsobí v základnej škole, strednej škole alebo v jazykovej škole.

§ 58 CENTRÁLNY REGISTER PEDAGOGICKÝCH ZAMESTNANCOV, ODBORNÝCH ZAMESTNANCOV A ĎALŠÍCH ZAMESTNANCOV ŠKÔL A ŠKOLSKÝCH ZARIADENÍ

(1) Centrálny register pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ďalších zamestnancov škôl a školských zariadení (ďalej len "centrálny register") je zoznam údajov o pedagogických zamestnancoch, odborných zamestnancoch a ďalších zamestnancoch škôl a školských zariadení, ktorí vykonávajú pedagogickú činnosť, odbornú činnosť alebo ďalšie pracovné činnosti v školách a v školských zariadeniach.

(2) Centrálny register je informačným systémom verejnej správy, ktorého správcom je ministerstvo.

(3) V centrálnom registri sa vedú tieto údaje:

Výňatky z platných všeobecne záväzných právnych predpisov ohľadom zabezpečenia výchovy a vzdelávania detí a žiakov patriacich k národnostným menšinám v Slovenskej republike

- a) titul, meno a priezvisko,
 - b) rodné priezvisko,
 - c) dátum narodenia a miesto narodenia,
 - d) rodné číslo,
 - e) pohlavie,
 - f) adresa pobytu a druh pobytu,
 - g) štátna príslušnosť,
 - h) **národnosť**,
 - i) údaje o dosiahnutom vzdelaní,
 - j) údaje o kvalifikačných predpokladoch a jazykovej kompetencii,
 - k) zamestnávateľ,
 - l) údaje o pracovnoprávnom vzťahu,
 - m) dĺžka započítanej praxe, z toho pedagogická prax pedagogických zamestnancov, odborná prax odborných zamestnancov,
 - n) kategória,
 - o) podkategória,
 - p) kariérový stupeň,
 - q) údaje o odmeňovaní,
 - r) druh poberaného dôchodku,
 - s) základný úväzok,
 - t) kariérová pozícia,
 - u) absolvované kontinuálne vzdelávanie,
 - v) údaje o získaných kreditoch,
 - z) zdravotná poisťovňa.
- (4) Ministerstvo zabezpečí všetky technické rozhrania v rozsahu potrebnom na plnenie povinností škôl a školských zariadení podľa § 59 ods. 1.

Zákon č. 61/2015 o odbornom vzdelávaní a príprave a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Tento zákon sa vzťahuje na všetkých žiakov v odbornom vzdelávaní a príprave, t.j. aj na žiakov patriacich k národnostným menšinám.